

UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" PEJË
FAKULTETI I BIZNESIT

Prof. ass. dr. Bedri STATOVCI

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

Prof. ass. dr. Shefket JAKUPI

Fakulteti i Ekonomik, UNIVERSITETI "ISA BOLETINI"
Mitrovicë

Msc. Vlora Berisha, PhD (c)

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

FINANCAT E KORPORATAVE TË AVANCUARA

Botimi i dytë

Pejë, 2017

Recensentë:

Prof. Asoc. Dr. Husnija Bibulica

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI
ZEKA" Pejë

Prof. Asoc. Dr. Baki Koleci

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA"
Pejë

Prof. Ass. Dr. Gani Asllani

Fakulteti i Juridik, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA"
Pejë

Kryetari i Këshillit Botues: Prof. Ass.Dr. Mimoza Hiseni-
Spahiu

Redaktori :Prof.Ass.Dr.Halit Shabani

Botuesi: Universiteti "Haxhi Zeka" Pejë

© Te gjitha të drejtat e autorëve mbrohen me ligj.

ISBN-978-9951-672-06-1

Botimi i këtij libri është lejuar me vendim të Këshillit të Botimeve të Universitetit "Haxhi Zeka", kryetare e Këshillit të botimeve Prof.Ass.Dr.Mimoza Hiseni-Spahiu, në mbledhjen e datës 31.03.2017, në bazë të nenit 231 dhe 232 të Statutit dhe në bazë të nenit 12 të Rregullores për Publikime në Universitetin "Haxhi Zeka" në Pejë, me numër të referencës 1360, datës 22.07.2016.

Këshilli botues i Universitetit "Haxhi Zeka", në Pejë, lejoi publikimin dhe përdorimin e këtij teksti si tekst Universitar me vendimin nr. 879 të datës 14.04.2017

**UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" PEJË
FAKULTETI I BIZNESIT**

Prof. ass. dr. Bedri STATOVCI

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

Prof. ass. dr. Shefket JAKUPI

Fakulteti i Ekonomik, UNIVERSITETI "ISA BOLETINI"
Mitrovicë

Msc. Vlora Berisha, PhD (c)

Fakulteti i Biznesit, UNIVERSITETI "HAXHI ZEKA" Pejë

**FINANCAT E KORPORATAVE
TË AVANCUARA**

Botimi i dytë

Pejë, 2017

Parathënie

Në këtë tekst trajtohen Financat e korporatave të avancuara, që paraqesin ndërmarrjet me një numër aksionarësh. Ky tekst, do të përqendrohet në mënyrën se si korporatat investojnë në asetet reale, dhe si i sigurojnë ato paratë për t'i paguar këto investime.

Po ashtu, sukcesi apo dështimi i firmës, në të shumtën e rasteve, varet nga aftësia për ta gjetur kapitalin që i nevojitet.

Financat e korporatave të avancuara janë interesante për shumë arsye. Vendimet financiare përfshijnë shuma të mëdha të parave. Projektet e mëdha investive shpeshherë kërkojnë angazhimin e miliarda eurove. Po ashtu, korporatat e shtrijnë aktivitetin e tyre në të gjitha kontinentet dhe zgjerohen shumë shpejt. Financat e korporatave janë edhe sfiduese.

Libri "Financat e Korporatave të Avancuara", është hartuar në pajtim me planin dhe programin e lëndës mësimore e cila ligjërohet në Universitet., të vërtetuar nga njësi a akademike Fakultetit te Biznesit, Pejë. Dëshirojmë të theksojmë që në fillim se, autorët kanë bere një pune te lavdërueshme për përgatitjen e tekstit "Financat e Korporatave të Avancuara" fale eksperiencës së gjatë në mësimdhënie, por edhe eksperiencës praktike në fushën e financave.

Teksti Financat e korporatave të avancuara, në radhë të parë u dedikohet studentëve që studiojnë ekonominë, mirëpo do të jetë po ashtu një ndihmesë edhe për menaxherët e firmave që ballafaqohen me probleme të ndryshme gjatë menaxhimit të firmave të tyre.

Me qëllim që t'ua lehtësojmë punën studentëve, në fund të çdo kapitulli, janë parashtruar pyetjet dhe detyrat, dhe është dhënë zgjidhja e tyre.

Shpresoj se teksti do të mirëpritet nga lexuesit dhe se do të përmbushë një zbrazëti që mbretëron për një kohë të gjatë në literaturën tonë financiare. Pikërisht kjo më shtyri që t'i përvishem një pune të gjatë për hartimin e një teksti të tillë, që është njëkohësisht edhe teksti i parë i hartuar në gjuhën shqipe në trevat tona që i trajton Financat e korporatave

Për plotësimin dhe përmirësimin e mëtejshëm të këtij teksti, në të ardhmen, jemi përsëri, në mirëpritje të vërejtjeve, sugjerimeve dhe mendimeve të specialistëve dhe publikut lexues, duke e çmuar këtë si një kontribut të rëndësishëm të veçantë.

Ju jemi mirënjohës!

Autorët,
e-mail:bedri.statovci@unhz.eu
e-mail:shefket.j@gmail.com
e-mail:vlora.berisha@unhz.eu

Përmbajtja

Parathënie	4

Kreu 1

I. KORPORATA DHE MENAXHERI FINANCIAR

1 Hyrje në financat e korporatave	19
1.1 Roli i financave të firmës	22
1.2 Zhvillimi i financave të firmës	23
1.3 Menaxheri financiar.....	25
1.4 Kush është menaxheri financiar?	27
1.5 Roli i menaxherit financiar	27
1.6 Ndarja e pronësisë nga menaxhmenti	31
1.7 Organizimi i financave të firmës	31
1.8 Mjedisi financiar i firmës.....	33
1.8.1 Marrëdhëniet financiare me qeverinë	33
1.8.2 Marrëdhëniet me ekonominë botërore	34
1.8.3 Marrëdhëniet me tregun financiar dhe bankat.....	35
1.8.4 Marrëdhëniet financiare midis firmave.....	35
1.8.5 Marrëdhëniet financiare me punonjësit.....	36
1.8.6 Marrëdhëniet me klientët	36
1.9 Funksionet e financave të firmës.....	37
1.9.1 Vendimi mbi investimin	37
1.9.2 Vendimi mbi financimin	38
1.10 Procedura e vendimmarrjes financiare.....	38
1.11 Hapat e marrjes së vendimeve financiare.....	40
1.11.1 Formulimi i objektivave dhe politikave të firmës.....	40
1.11.2 Identifikimi i shtigjeve të mundshme të aksionit.....	41
1.11.3 Sigurimi i të dhënave dhe informatave relevante për të vendosur	41
1.11.4 Analiza, vlerësimi i të dhënave dhe marrja e vendimit	41
1.11.5 Zbatimi i vendimit	41
1.12 Objektivat financiare	42
1.13 Organizimi i firmave.....	45
1.13.1 Biznesi individual	46
1.13.2 Ortakitë	47
1.13.3 Korporata	51
1.14 Tregjet financiare.....	57
1.14.1 Pjesëmarrësit në sistemin financiar të një vendi.....	59
1.14.2 Situata buxhetore e njësisë ekonomike.....	59
1.14.3 Instrumentet financiare dhe ana juridike.....	60
1.14.4 Karakteristikat e përbashkëta të letrave me vlerë	60

1.14.5 Llojet e letrave me vlerë.....	61
1.14.6 Instrumentet financiarë dhe klasifikimi i tyre.....	62
1.15 Institucionet financiare dhe klasifikimi i tyre.....	63
1.15.1 Klasifikimi i institucioneve financiare.....	64
1.16 Tregjet financiare dhe klasifikimi i tyre.....	64
1.17 Institucionet Financiare.....	66
1.17.1 Paraja	67
1.17.2 Bankat	67
1.18 Si realizojnë fitim bankat	78
1.18.1 Detyrimet e bankave	78
1.19 Bankat investuese dhe roli i tyre në tregun primar	84
Ushtrime: Hyrje ne Financat e Korporatës.	85
Pyetje për diskutim.....	85
Pyetje me përgjigje.....	86
Pyetje për vetë mësim.....	87

Kreu 2

II. PASQYRAT FINANCIARE – PERIUDHAT RAPORTUESE

2. Paraqitja e pasqyrave financiare	91
2.1 Korniza e rregullave të kontabilitetit dhe pasqyrat financiare....	92
2.2 Si shpjegohen (shpalosen) zërat	92
2.3 Identifikimi i pasqyrave financiare.....	93
2.4 Periudha raportuese	94
2.5 Shënimet e pasqyrave financiare.....	94
2.6 Zërat në pasqyrën e të ardhurave.....	96
2.7 Zërat në bilancin e gjendjes	96
2.8 Dallimi afatgjatë / afatshkurtra dhe qarkulluese / jo-qarkulluese.....	97
2.9 Informacioni kontabël për ndërtimin e pasqyrave financiare.....	99
2.10 Kërkesat për Raportim Financiar të Ndërmarrjeve.....	100
2.11 Lidhja midis pasqyrave financiare.....	101
2.11.1 Pasqyra e pozitës financiare (Bilanci i gjendjes).....	104
2.11.2 Pasqyra e të ardhurave (fitimi ose humbja).....	114
2.11.3 Pasqyra e ndryshimeve në kapital.....	120
2.11.4 Pasqyra e cash flow (rrjedhës së parasë)	121

Kreu 3

III. RAPORTET FINANCIARE DHE ANALIZA E TYRE

3. Analiza e treguesve financiare si dhe informatave të vlerësimit të aftësisë me pagesë dhe situatës financiare	127
3.1 Kuptimi, parimet dhe klasifikimi i treguesve.....	128
3.2 Klasifikimi i treguesve.....	129

3.3 Analiza e pasqyrave financiare me anë të përlogaritjes së treguesve	130
3.4 Treguesit e likuiditetit	130
3.4.1 Likuiditeti rrjedhës	131
3.4.2 Likuidet momental (prova acide)	131
3.4.3 Kapitali punues	132
3.4.4 <i>Raporti aktual (korrent)</i>	132
3.5 Raporti i testit acid (i shpejtë)	133
3.6 Raportet e rrotullimit (aktivitetit) të pasurisë	134
3.7 Rrotullimi i llogarive të arkëtuara (blerësve)	134
3.8 Ditët e shitjeve të paarkëtuara	135
3.9 Treguesit e menaxhimit të mjeteve apo aktivitetit	136
3.9.1 Raportet e qarkullimit	136
3.9.2 Raporti i kthimit nga mjetet neto	137
3.9.3 Periudha mesatare e arkëtimit	137
3.9.4 Raporti i qarkullimit të aktiveve të qëndrueshme	137
3.9.5 Raporti i qarkullimit të mjeteve totale	138
3.9.6 Raporti i rrotullimit të inventarit (rezervave)	138
3.9.7 Numri i ditëve të shitjes së inventarit	139
3.10 Treguesit e raporteve të borxhit	139
3.10.1 Raporti i borxheve totale ndaj mjeteve totale	139
3.10.2 Raporti i borxhit mbi kapitalin e vet	140
3.10.3 Raporti i mbulimit të interesave	140
3.11 <i>Rrotullimi i llogarive të pagueshme (furnitorëve)</i>	140
3.11.1 Raportet e solvencës afatgjatë	140
3.11.2 Raporti i borxhit ndaj totalit të pasurisë	141
3.11.3 Raporti i borxhit ndaj kapitalit aksionar (kapitalit të vet) ...	142
3.12 Raporti i mbulimit të kamatës	142
3.13 Treguesit e raporteve të profitabilitetit	143
3.13.1 Raporti i profitit marginal bruto	143
3.13.2 Raporti i profitit marginal neto	143
3.13.3 Raporti bazë i fitimit	144
3.13.4 Raporti i kthimit nga mjetet totale	144
3.13.5 Raporti i kthimit nga aksionet e zakonshme	144
3.14 Treguesit e raportit të vlerës së firmës	144
3.15 Raportet e profitabilitetit për vlerësimin e ndërmarrjes	144
3.15.1 Norma e kthimit prej totalit të pasurisë	145
3.15.2 <i>Norma e kthimit prej kapitalit aksionar (aksioneve të rregullta)</i>	145
3.15.3 <i>Raporti i shitjeve neto ndaj pasurisë neto</i>	146
3.15.4 Raporti i fitimit neto ndaj shitjeve neto	147
3.16 Fitimi për aksion (EPS)	148

3.17 Raportet e vlerës së tregut	148
3.18 Raporti i dividendëve të marrë	150
3.19 Raportet e përziera (shumëllojshme)	150
3.19.1 Vlera kontabël për aksion të rregullt (zakonshëm)	150
3.19.2 <i>Raporti i analizës Du Pont</i>	151
3.20 Pyetje dhe detyra	155

Kreu 4

IV. TATIMET E KORPORATAVE

4. Përcaktimi i tatimeve në Kosovë	163
4.1 Tatimpaguesit	166
4.2 Të ardhurat e tatueshme	166
4.3 Norma e tatimit të korporatave	167
4.4 Norma paushall (flat rate)	170
4.5 Verifikoni njohurit tuaja	172

Kreu 5

V. ANALIZA E RRJEDHËS E PARAVE (CASH FLOW) DHE PLANIFIKIMI FINANCIAR

5. Analiza e pasqyrave financiare	175
5.1 Qëllimet dhe përdoruesit e pasqyrës së rrjedhave të keshit	175
5.2 Rrjedha e parave (Cash Flow)	180
5.3 Cash flow nga mjetet	180
5.3.1 Cash flow operativ	180
5.3.2 Shpenzimi i kapitalit	181
5.3.3 Ndryshimi në neto kapitalin xhirues	181
5.4 Cash flow për kreditorët dhe aksionarët	182
5.4.1 Cash flow për kreditorët	182
5.4.2 Cash flow për aksionarët	182
5.5 Pasqyra e rrjedhës së parasë (cash flow)	183
5.5.1 Aktivitetet operuese	183
5.5.2 Aktivitetet investuese	185
5.5.3 Aktivitetet financuese	185
5.5.4 Formulatat për cash flow	190
5.6 Pyetje dhe detyra	191
a. Detyra të pazgjidhura	199

Kreu 6

VI. VLERA NË KOHË E PARASË

6. Vlera në kohë e parasë	203
6.1 Vlera e ardhshme e një Euroje	207

6.2 Vlera e ardhshme.....	207
b. Vlera e ardhshme e një serie të përzier (në fund të vitit) .	209
6.3 Vlera e ardhshme e një përvitshmeje në fund të vitit	210

Kreu 7

VII. RISKU DHE KTHIMI – TEORIA E PORTFOLIT DHE MODELET E VLERËSIMIT TË ASETETEVE

7. Risku dhe kthimi	217
7.1 Rreziku.....	218
7.1.1 Rreziku i normës së kamatës	218
7.1.2 Rreziku i tregut.....	218
7.1.3 Rreziku i inflacionit	218
7.1.4 Rreziku i afarizmit	218
7.1.5 Rreziku financiar	218
7.1.6 Rreziku i likuiditetit	218
7.1.7 Rreziku jashtë bilancor	219
7.2 Kthimi	219
7.3 Identifikimi i rreziqeve	220
7.3.1 Identifikimi i rreziqeve	220
7.3.2 Analiza/kuantifikimi i rreziqeve.....	220
7.3.3 Integrimi i rreziqeve	220
7.3.4 Vlerësimi/rangimi i rreziqeve.....	221
7.3.5 Trajtimi i rreziqeve	221
7.3.6 Monitorimi dhe revizioni	221
7.4 Pyetje dhe detyra	227

Kreu 8

VIII. VLERËSIMI I OBLIGACIONEVE DHE AKSIONEVE

8. Vlerësimi i obligacioneve dhe aksioneve	233
8.1 Vlerësimi.....	233
8.2 Obligacioni.....	233
8.3 Vlerësimi i një letre me vlerë	234
8.4 Vlerësimi i obligacioneve	235
8.5 Llogaritja e normës efektive të kthimit të obligacionit.....	238
8.6 Veprimet e marrëveshjeve të riblerjes	241
8.7 Veprimet e tregut të obligacioneve.....	243
8.8 Përcaktimi i çmimit të një obligacioni	244
8.9 Lidhja e ndërsjellë midis ndryshimeve në normat e interesit dhe çmimet e obligacioneve.....	246
8.10 Ndryshimi në vlerat e obligacioneve me kalimin e kohës	248
8.11 Shumëllojshmëria e obligacioneve (bondeve)	249

8.11.1 Obligacionet e hipotekës	250
8.11.2 Certifikatat me garanci pajisjet.....	250
8.11.3 Obligacionet e pagarrantuara.....	250
8.11.4 Obligacionet e të ardhurave dhe obligacionet e të hyrave...	251
8.11.5 Obligacionet e konvertueshme.	252
8.11.6 Obligacionet me interes zero.....	253
8.11.7 Obligacionet Junk.....	253
8.11.8 Obligacionet e regjistruara dhe obligacionet kupon.	254
8.12 Obligacionet Konvertibile.....	254
8.13 Aksionet	257
8.13.1 Vlerësimi i aksioneve të preferuara	258
8.13.2 Llogaritja e kthimit të pritur nga aksionet e preferuara.....	258
8.13.3 Aksionet e zakonshme	259
8.13.4 Zotërimi i aksionit mbi një vit.....	260
8.14 Dividendët rriten me normë të pandryshueshme “g” çdo vit:	261
8.15 Përdorimi i modelit CAPM si metodë vlerësimi	261
8.16 Llogaritja e kthimit të pritur të aksioneve të zakonshme	262
8.17 Aksionet preferenciale	264
8.18 Aksionet e trezorit	266
8.19 Kreditë	267
8.19.1 Kreditë afatgjata	267
8.19.2 Eurobonot.....	268
8.20 Pyetje dhe detyra	270

Kreu 9

IX. OPSIONET FINANCIARE, DERIVATET DHE MENAXHIMI I RISKUT

9. Opsionet financiare, derivatet dhe menaxhimi i riskut	278
9.1 Kontrata e opsionit (option contract).....	278
9.2 Opsionet (Kontrata e mundësisë)	279
9.3 Opsioni blerës (call option).....	280
9.4 Vlera e Opsionit Call në afatin e maturimit	280
9.5 Opsioni shitës (Put option).....	281
9.6 Vlera e Opsionit Put në afatin e maturimit	281
9.7 Shitja e Opsioneve.....	282
9.7 Procesi i menaxhimit të riskut.....	286
9.8 Hexhingu financiar	286
9.8.1. Mbrojtja apo zvogëlimi i rrezikut me instrumente të Hexhingu	286
9.7.1 Hexhingu i thjesht-	286
9.7.2 Hexhingu financiar	286

9.8 Forward Kontratat	287
9.9 Normat e interesit, kurset e këmbimit dhe inflacioni.....	289
9.10 Normat e interesit dhe kurset e këmbimit	290
9.8.2.Lidhja nëpërmjet çmimit Forward Premium dhe ndryshimeve te kurseve Spot.....	291
9.11 Ndryshimet në kursin e këmbimit dhe normat e inflacionit...292	
9.12 Normat e interesit normat e inflacionit	292
9.13 Swap Kontratat.....	293
9.14 Future Kontratat (Kontratat e së ardhmes)-.....	295
9.9. Një vështrim i përgjithshëm i tregjeve derivative	297
9.9.1Përfitime dhe humbje nga përdorimi i derivateve	301
9.8.2Humbje nga përdorimi i derivateve. <i>Spekulimi dhe arbitrazhi</i> .303	
9.8.3. Derivatet e kredive.....	304
9.8.4. Bazat e derivateve dhe terminologjia e nevojshme.....	306
9.8.5. Credit default swaps (CDS).....	307
9.8.6. Kontratat futurës i Traxx [®] në Eurex.	307
9.8.7. Vendosija e çmimit të kontratave i Traxx [®] Credit futurës. ...	308
9.8.7. Përdorimet e derivateve të Indeksit i Traxx [®]	309
9.8.8. Shpërndarja e mjeteve dhe mbrojtja nëpërmjet diversifikimit.310	
9.10. Pyetje për diskutim:	311

Kreu 10

X. BUXHETIMI I KAPITALIT

10. Buxhetimi i kapitalit	316
10.8. Metodot e marrjes së vendimeve në buxhetimin e kapitalit ..	322
10.8.2 Neto Vlera Aktuale (NPV).....	322
10.8.3 Metoda kontabël e kthimit (ARR);	327
10.8.4 Metoda sipas periudhës se kthimit (PB).....	328
10.9. Pyetje dhe detyra për vetëmësim.....	329

Kreu 11

XI. STRUKTURA E KAPITALIT DHE VENDIMET E MENAXHEMTIT FINANCIAR

11. Struktura e kapitalit dhe vendimet e menaxhmentit financiar. 334	
11.1. Vlera e firmës dhe kostoja e kapitalit	336
11.2. Kostoja mesatare e ponderuar e investimeve-WACC.....	337
11.3. Përcaktimi i strukturës së kapitalit.....	340
11.4. Koncepti i levës	342
11.5. Koncepti i levës Bilanci i gjendjes (kontabël).....	343
11.6. Koncepti i levës te PSHA.....	343
11.7. Efekti i leverixhit financiar	343

11.8. Leva financiare dhe rreziku.....	348
11.9. Leverazhi financiar dhe leverazhi afarist	349
11.10. Përlllogaritja e pragut të rentabilitetit	350
11.10.1. Skema për përlllogaritjen e rezultatit financiar pika “Qa”	352
11.10.2. Skema për përlllogaritjen e rezultatit financiar pika “Qb”	352
11.11. Konstatoni vijen e prerjes.....	353
11.11.1 Skema përlllogaritjen e rezultatit financiar pika “ Qc “	353
11.12. Konstatoni fushat e humbjes dhe të fitimit.....	354
11.13. Vërtetimi i fushave të konstatuara	355
11.13.1 Kur nuk ka rezerva të bartura	355
11.13.2. Kur ka rezerva të bartura.....	356
11.14. Përlllogaritja e leverazhit afarist.....	358
11.15. Përlllogaritja e leverazhit financiar	358
11.16. Bashkëveprimi i leverazhit afarist dhe financiar	359
11.17. Faktorët të cilët ndikojnë në koston e kapitalit.....	364
11.18. Faktorët jashtë kontrollit të firmës.....	365
11.19. Faktorët të cilët i kontrollojnë firma.....	365
Politika financiare	365
11.20. Ndikimi burimeve të financimit në koston e kapitalit.....	366
11.21. Përcaktuesit e kostos individuale të kapitalit.....	368
11.21.1. Kostoja e borxhit pas tatimeve	368
11.21.2. Kostoja e aksionit të preferuar.....	369
11.21.3. Kostoja e aksioneve të zakonshme	369

Kreu 12

XII. POLITIKA E DIVIDENDIT

12. Politika e dividendit.....	376
12.1. Faktorët të cilët ndikojnë në politikën e dividendit	379
12.1.1. Nevojat për fonde	379
12.1.2. Parashikimet e drejtimit dhe politika e dividendit	379
12.1.3. Preferencat e aksionarëve.....	379
12.1.4. Kufizimet mbi pagesat e dividendëve	380
12.1.5. Kostoja e emetimit	380
12.1.6. Kostot e transaksionit.....	380
12.1.7. Tatimet	380
12.1.8. Efektet e klientelës.....	381
12.1.9. Kostoja e agjencisë	382
12.1.10 Teoria e pritjes	383
12.2. Faktorët e tjerë praktikë të vendimit mbi dividendin.....	383
12.2.1. Ligjet.....	383
12.2.2. Pozita e likuiditetit	383

12.2.3. Qasja në tregun e kapitalit.....	384
12.2.4. Nevoja për kontroll	384
12.2.5. Inflacioni	384
12.2.6. Pozita tatimore e aksion-mbajtësve	384
12.2.7. Parashikimi.....	385
12.3. Faktorët që ndikojnë në pagesën e ulët të dividendit.....	385
12.4. Faktorët që ndikojnë në pagesën e lartë të dividendit.....	385
12.5. Pagimi i dividendit.....	386
12.5.1. Dividendi në të holla.....	386
12.5.2. Dividendi në aksione	386
12.5.3. Pagesa e dividendit në Kesh.....	387
12.5.4. Kronologjia e pagesës së dividendit	388
12.5.5. Riinvestimi i dividendit.....	388
12.5.6. Riblerja e aksionit	389
12.6. Dividendët dhe fitimi i mbajtur	389
12.7. Teoritë kryesore të dividendëve	389
12.7.1 Teoria e dividendëve të mbetur	390
12.7.2. Teoria e klientelës.....	391
12.7.3. Teoria e sinjaleve.....	392
12.7.4 Teoria e “zogut në dorë”	393
12.7.5. Teoria Miller - Modigliani	393
12.7.6. Teoria e Gordonit dhe Lintnerit.....	394
12.7.7. Teoria e Brennan	396
12.8. Ushtrime – Politika e dividendit.....	397

Kreu 13

XIII. FALIMENTIMI, LIKUIDIMI DHE RIORGANIZIMI

13. Falimentimi, Likuidimi dhe Riorganizimi	400
13.1. Falimentimi	400
13.2. Shkaqet e falimentimit të njësisë ekonomike	401
13.3. Aspekte juridike e kontabël të shoqërive në likuidim nga prishjet apo falimentimi	403
13.4. Masa e falimentimit, e shpenzimeve dhe llogaritja e pretendimeve.....	403
13.5. Llikuidimi	404
13.6. Aspekte tatimore të likuidimit	404
13.7. Vlerësimi me vlerat likuidative.	405
13.8. Likuidimi i pasurisë.	406
13.9. Mbyllja e likuidimit.	406
13.10 Riorganizimi.....	406
13.11 Falimentimi, likuidimi dhe riorganizimi në shtetet e tjera ...	407

13.12. Qëllimi i miratimit të Ligjit për likuidimin dhe riorganizimin e personave juridik në falimentim	408
13.13 Fushëveprimi i Ligjit	408
13.14 Përkufizimet e termeve të përdorura.....	409
13.15 Çështjet e juridiksionit	412
13.16 Procedurat për parashtrimin e kërkesës për falimentim	412

Kreu 14

XIV. TESTE DHE DETYRA TË KOMBINUARA PËR PROVIM

Testi 1	420
Testi 1a	425
Testi 2- Pasqyrat financiare, tatimet, rrjedhja e parasë.....	429
Testi 3 - Vlera në kohë e parasë.....	432
Testi 4 - Vlerësimi i aksioneve dhe obligacioneve.....	434
Testi 5 - Buxhetimi i kapitalit	436
Teste të kombinuara	437
Testi 7.....	438
Testi 8.....	440
Testi 9.....	441
Testi 10.....	442
Testi 11.....	443
Testi 12.....	445
Testi 13.....	445
Testi 14.....	446
Testi 15.....	447
Testi 16.....	448
Bibliografia / Referencat.....	450